

Lausuntopyyntö Väyläviraston maanteiden nopeusrajoitusohjeen päivittämisestä

Kunnanhallitus 10.06.2024 § 124
77/08.00.00/2024

Väylävirasto on pyytänyt lausumaan maanteiden nopeusrajoitusohjeen päivityksessä esitetyn vaihtoehdon vaikutuksista. Lausuntoa on pyydetty 4.7.2024 mennessä.

Väylävirastossa on käynnissä maanteiden nopeusrajoitusohjeen päivitys. Tavoitteena on, että nopeusrajoitusjärjestelmä on kokonaisuutena johdonmukainen ja linjassa nykyisten liikenne- ja ympäristöolosuhteiden kanssa. Siten ohjeella pyritään varmistamaan yhteneväinen palvelutaso eli saavutettavuus ja turvallinen liikenne koko maassa.

Liikenneympäristöön sopivat nopeusrajoitukset vaikuttavat eniten moottoriajoneuvoilla liikkuvien matka-aikoihin ja liikenneturvallisuuteen, mutta myös suojattomien liikkujien, kuten kävelen tai pyörällä liikkuvien, kokemaan turvallisuuden tunteeseen.

Liikenneturvallisuusstrategian mukaan Suomella on tavoitteena liikenneturvallisuuden nollavisio vuoteen 2050 mennessä eli 0 kuolemaa liikenteessä. Päivitettävän ohjeen muutokset ovat askel kohti tätä visiota.

Ohjeen päivittäminen ja Ruotsissa käytössä olevan 100 km/h nopeuskriteerin tarkastelu on kirjattu kansallisen liikenneturvallisuusstrategian toimenpiteeksi ja Väyläviraston vastuulle.

Ohjetyössä on keskitytty liikenneturvallisuusstrategian toimeksiannon mukaisesti 100 km/h nopeusrajoituksen kriteerien määrittelyyn, koska sillä nopeudella on valtakunnallisesti suuri vaikutus sekä liikenneturvallisuuteen että saavutettavuuteen.

Ohjeessa esitettyjen kriteerien perusteella valtakunnallisesti nopeusrajoitus laskisi 100 km/h:sta 80 km/h:aan noin 1800 kilometrillä. Tämä on 4,5 % siitä ti verkosta, joka ei ole yleisrajoituksen piirissä. Muutos kohdistuu teihin, joilla onnettomuusriski on kohonnut. Näitä teitä ovat vähäliikenteiset maantiet ja vilkasliikenteiset tiejaksot, joilla kohtaamisonnettomuusriski on kohonnut.

Muutokset jakautuvat maantieteellisesti tasaisesti ympäri Suomea, mutta kohdistuvat kilometrimäärällisesti eniten Lappiin, Pohjois-Pohjanmaalle ja Etelä-Pohjanmaalle johtuen näiden alueiden maanteiden kapeudesta ja käytäntöjen yhtenäistämisestä. Suurimmat vaikutukset liikennesuoritteiden näkökulmasta kohdistuvat kuitenkin vilkkaimmille teille. Vaikutukset maakuntakeskusten saavutettavuuteen ovat pienet, suuri osa tienkäyttäjistä saavuttaa lähimmän maakuntakeskuksen edelleen alle tunnissa. Matka-aikaa muutos lisäisi kaupunkien välillä kahdesta viiteen minuuttia

Eriyisesti Väylävirasto on pyytänyt lausumaan seuraavista seikoista:

1. Millaisia vaikutuksia arvioitte suunnitelluilla maanteiden nopeusrajoitusten muutoksilla olevan toimintaan (aikataulut, matka-ajat, koettu turvallisuus ja saavutettavuus, kävelyn ja pyöräliikenteen turvallisuus jne.)?

Vastaus:

Sinällään nopeusrajoitusten alentaminen parantaa kävelyn ja pyöräliikenteen turvallisuutta, mutta kunnan toiminnalle ja yritysten toiminnalle sekä elinvoimalle ovat vahvasti negatiivisia, jolloin jalankulkijoiden ja erityisesti pyöräilijöiden turvallisuuteen tulisi pyrkiä vaikuttamaan ensisijaisesti muilla keinoin.

2. Mitä mieltä olette liikenneturvallisuuden parantamisesta nopeusrajoituksia muuttamalla? Millaisia muita keinoja ehdottaisitte ajatellen myös rajallisia rahallisia resursseja väyläverkon kehittämiseen?

Vastaus:

Nopeusrajoitusten laskeminen vaikuttaa merkittävästi liikenteen sujumiseen, logistiikan kustannuksiin sekä välillisesti kuntien elinvoimaan ja yritysten kannattavuuteen. Nopeusrajoitusten laskemisesta on muodostunut käytännössä automaattinen ratkaisu ongelmiin ja Väyläviraston resurssien säästämiseen, jolloin kustannukset siirretään yrityksille ja haitalliset vaikutukset liikenneväylien käyttäjille sekä kunnille.

Jalankulkijoiden ja erityisesti pyöräilijöiden turvallisuutta voitaisiin huomattavasti paremmin parantaa investoimalla kevyen liikenteen väyliin tai edes leveämpiin piennaralueisiin. Tällöin olisi mahdollista aidosti tavoitella lausuntopyynnössä mainittua nollavisiota.

3. Miten maanteiden nopeusrajoitukset tukevat valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman asettamia tavoitteita ja alueenne liikennejärjestelmän kehittämisen suunnitelmia?

Vastaus:

Kustavintien liikenneturvallisuuden parantamista ei nopeusrajoitusten laskeminen merkittävästi palvele. Kestävä ratkaisu olisi pyöräteiden lisääminen ja maanteiden pientareiden leventäminen.

Esittelijä kunnanjohtaja Rauno Peltola

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa asiasta esittelytekstistä ilmenevän lausunnon ja valtuuttaa kunnanjohtajan täydentämään lausuntoa sekä lataamaan sen lausuntopalveluun.

Käsittely kokouksessa Merkittiin, että lausuntotekstissä ilmenneet kirjoitusvirheet korjataan lausunnon antamisen yhteydessä.

Kunnanhallituksen päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Täytäntöönpano